Journal of
Family Research
Vol.17(1):81-98; 2021

فصلنامه
خانواده پژوهی
سال هفدهم/ شماره ۶۵/ بهار ۱۴۰۰
صفحات: ۹۸-۸۱

میزان آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی زوجین

The Extent of Injuries Caused by Marital Infidelity

https://dx.doi.org/10.52547/jfr.17.1.81

یاسمن سرمدی
گروه روان‌شناسی، دانشگاه خاتم

دکتر خدابخش احمدی✉
مرکز تحقیقات علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج)

Y. Sarmadi, *M.A.*
Department of Psychology, University of Khatam, Tehran, Iran

Kh. Ahmadi, *Ph.D.*
Behavioral Science Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

دریافت مقاله: ۹۸/۱۱/۵
دریافت نسخه اصلاح شده: ۱۴۰۰/۱/۱۰
پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۳/۳

چکیده
خیانت زناشویی می‌تواند تأثیرات نامطلوبی بر زندگی زوجین بر جای بگذارد. پژوهش حاضر با هدف تعیین میزان آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی انجام شد. پژوهش از نوع توصیفی ـ همبستگی است. نمونه پژوهش ۱۰۰ زن و مرد دارای تجربه خیانت زناشویی و ۱۰۰ زن و مرد فاقد تجربه خیانت زناشویی بود که به روش هدفمند انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان به پرسشنامه انواع آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی که در چهار بعد آسیب‌های فردی، خانوادگی، اجتماعی و معنوی دسته‌بندی

✉نویسنده مسئول: تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان شیخ بهایی جنوبی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج)، مرکز تحقیقات علوم رفتاری
پست الکترونیکی: kh_ahmady@yahoo.com

Abstract
Marital infidelity can have adverse effects on couples' lives. The purpose of this study is to determine the extent of harm caused by marital infidelity. The research is descriptive-correlational. The subjects were 100 men and women who had committed marital infidelity and 100 men and women who had not. The subjects ans-wered a questionnaire about the types of harms caused by marital infidelity, which were classified into 4 dimensions of personal, family, social and spiritual harms.

✉Corresponding author: Behavioral Science Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
Email: kh_ahmady@yahoo.com

www.SID.ir

Archive of SID

دسته‌بندی شده بودند، پاسخ دادند. تحلیل آماری با استفاده از آزمون t گروه‌های مستقل و تحلیل واریانس در نرم‌افزار spss انجام شد. نتایج نشان داد که خیانت زناشویی به ترتیب آسیب فردی (جسمی و روانی)، آسیب خانوادگی، آسیب اجتماعی و آسیب معنوی در زوجین ایجاد می‌کند. هم‌چنین نتایج نشان داد که در بعد جسمانی اختلال در خواب، در بعد روانی بی‌حوصلگی، در بعد خانوادگی سردی رابطه زناشویی، در بعد اجتماعی از بین رفتن آبرو و در بعد معنوی عذاب وجدان دارای بیشترین میزان بوده‌اند. بر اساس یافته‌های تحقیق، خیانت زناشویی به عنوان یک تروما به همه ابعاد وجود انسان آسیب می‌رساند و به مداخلات فوری، کوتاه‌مدت و طولانی‌مدت مانند مداخله بحران نیاز دارد.

کلیدواژه‌ها: آسیب، خیانت زناشویی، زوجین، ازدواج

Statistical analysis was performed using independent group t-test and ANOVA in SPSS software. Findings showed that personal injury (physical and psychological), family injury, social injury and spiritual injury have the highest rates in unfaithful couples, respectively. Also, the study of the extent of injuries caused by marital infidelity in different dimensions showed that: in the physical dimension of sleep disorders, in the psychological dimension of impatience, in the family dimension of cold marital relationship, in the social dimension of loss of reputation, conscience had the highest rate. According to the research findings, marital infidelity as a trauma affects all aspects of human existence and requires immediate, short-term and long-term interventions such as crisis intervention.

Keywords: Injury, Marital Infidelity, Couples, Marriage.

مقدمه

ازدواج آغاز شکل‌گیری خانواده است و برای دستیابی سالم و کامل به نیازهای عاطفی و امنیتی افراد بزرگسال همواره مورد تأکید بوده است. با وجود این‌که ازدواج رضایت‌بخش یکی از عوامل مهم بهداشت روانی جامعه محسوب می‌شود، ولی چنانچه ازدواج و زندگی خانوادگی شرایط نامساعدی برای ارضای نیازهای روانی زوجین ایجاد کند، نه‌تنها بهداشت روانی تحقق نمی‌یابد؛ بلکه اثرات منفی و گاهی جبران‌ناپذیری بر جای می‌گذارد (علی اکبری دهکردی[1]، ١٣٨٩). حفظ و تداوم خانواده از اهمیت زیادی برخوردار است. خانواده به عنوان واحد اجتماعی کانون رشد و تکامل، التیام و شفادهندگی و تغییر و تحول آسیب‌ها و عوارض است که هم بستر شکوفایی و هم بستر فروپاشی روابط میان اعضایش است (شعاع کاظمی و سیف[2]، ١٣٨٩).

ازدواج مهم‌ترین قرارداد زندگی هر فرد محسوب می‌شود. انسان‌ها به دلایل مختلفی ازدواج می‌کنند. در کنار تمایلات جنسی که از مسائل اولیه ناشی می‌شود، عشق، امنیت اقتصادی، محافظت، امنیت عاطفی، احساس آرامش و فرار از تنهایی از جمله عواملی هستند که باعث گرایش به ازدواج می‌شوند (جانیتیوس[3]، ٢٠٠٤؛ به نقل از هریس[4]، ٢٠٠٦). یک ازدواج موفق قادر است بسیاری از نیازهای روانی و جسمانی فرد را در

www.SID.ir

Archive of SID

یک محیط امن برآورده سازد (نورانی‌پور، بشارت و یوسفی[۵]، ۱۳۸۶). هر ازدواج موفق حاوی سه رکن اساسی است. این ارکان عبارت‌اند از: تعهد، جاذبه و تفاهم. تعهد زناشویی قوی‌ترین و پایدارترین عامل پیش‌بین کیفیت و ثبات رابطه زناشویی است (موسکو[۶]، ۲۰۰۹). تعهد زناشویی به معنای احساس و عاطفه و نیز بر پایه قصد و نیت است. در واقع تعهد زناشویی حدی است که در آن افراد دیدگاه بلندمدتی در مورد ازدواج‌شان دارند، برای رابطه‌شان فداکاری می‌کنند، در جهت حفظ، تقویت و همبستگی اتحادشان گام برمی‌دارند و حتی زمان‌هایی که ازدواج‌شان پاداش‌دهنده نیست با همسرشان می‌مانند (هارمن[۷]، ۲۰۰۵).

هرچند ازدواج از دیرباز در تمامی فرهنگ‌های شناخته‌شده جهان بوده، اما در عین حال نقض پیمان ازدواج نیز همواره همراه انسان بوده است (جنیفریو[۸]، ۲۰۰۹؛ شاکلفورد و بأس[۹]، ۱۹۹۷). بر اساس یک تعریف کلی خیانت زناشویی نقض تعهد رابطه دونفره است که به شکل‌گیری درجاتی از صمیمیت عاطفی و فیزیکی با فردی خارج از این رابطه منجر می‌شود (مدرسی، زاهدیان و هاشمی محمدآباد[۱۰]، ۱۳۹۲). خیانت زناشویی پدیده‌ای است که اغلب به خاطر برطرف‌نشدن نیازهای عاطفی یا جنسی فرد از طریق روابط خارج از حیطه زناشویی به وقوع می‌پیوندد. زمانی که نیازهای فرد توسط شخصی از جنس مخالف برطرف می‌شود، آن‌قدر در فرد احساس رضایت و خشنودی ایجاد می‌کند که او خطر داشتن رابطه پنهانی با آن شخص را به جان می‌خرد (هرتلین، وچلر و پیرسی[۱۱]، ۲۰۰۵). به طور کلی عوامل مرتبط با خیانت زناشویی در سه حیطه تفاوت‌های فردی (ویژگی‌های شخصیتی و نگرش‌ها)، ماهیت رابطه (مانند سطح تعهد و رضایت از رابطه) و شرایط محیطی (مانند فرصت خیانت یا جذابیت نفر سوم) گنجانده می‌شود (فریکر[۱۲]، ۲۰۰۶).

خیانت زناشویی[۱۳] یک بحران[۱۴] برای زوج‌ها و خانواده‌هاست. خیانت زناشویی دارای شیوع قابل توجه در محیط‌های بالینی و عادی است که آشفتگی‌های قابل توجهی را برای افراد مرتکب آن و نیز همسران آن‌ها به وجود می‌آورد (سودانی، کریمی، مهرابی‌زاده هنرمند و نیسی[۱۵]، ۱۳۹۱). به همین لحاظ، بعضی تحقیقات به خطرات پیامد خیانت پرداخته‌اند؛ به عنوان مثال ۳۰ درصد قتل‌های خانوادگی، مربوط به زنانی است که به دلیل خیانت زناشویی و سوءظن، توسط همسران خود به قتل رسیده‌اند. از سوی دیگر ۲۲ درصد از قتل‌های خانوادگی مربوط به قتل مردان توسط همسران‌شان است که در ۴۰ درصد موارد زنان با همدستی معشوق خود شوهران‌شان را به قتل رسانده‌اند (عنایت غلام‌پور، عبدالله‌زاده، امیرشاهی و ثناگو[۱۶]، ۱۳۹۶). البته به دلیل ماهیت پنهانی، آمار دقیقی درباره میزان شیوع خیانت زناشویی وجود ندارد. اما نشان داده شده که در دهه‌های گذشته خیانت در زنان افزایش یافته، ولی هم‌چنان تراز آن کمتر از مردان است و در گزارش اخیر سازمان بهداشت جهانی شمار مردانی که درگیر خیانت بودند، هفت‌برابر زنان ذکر شده است (کمال‌جو، نریمانی، عطادوخت و ابوالقاسمی[۱۷]، ۱۳۹۵).

نظریه‌های مختلفی در تبیین علّی خیانت زناشویی مطرح شده است. بر اساس نظریه کنترل مهم‌ترین انگیزه افراد متأهلی که به خیانت زناشویی روی می‌آورند، تجربه مجدد صمیمیت فردی و جنسی است؛ چیزی که اکنون آن را در زندگی مشترک‌شان نمی‌یابند (گلسر و گلسر[۱۸]، ترجمه صاحبی، ۱۳۹۶). نظریه سرمایه‌گذاری بیان می‌کند هنگامی که نکات مثبت رابطه زناشویی فرد بیشتر از نکات منفی آن باشد و زوجین انتظارات یکدیگر را برآورده کنند و فرصت بیشتری را باهم بگذرانند و کیفیت رابطه با شخص سوم ضعیف باشد، احتمال تعهد به همسر افزایش می‌یابد. هم‌چنین نظریه گسترش خود بیان می‌کند در صورتی

www.SID.ir

Archive of SID

که رابطه‌ای، امکان رشد و شکوفایی شخصی را برای زوجین فراهم نکند، فرد ترغیب می‌شود که این نیاز خود را از طریق منابع دیگر نظیر برقراری رابطه با شخصی دیگر برآورده سازد (کیخا[۱۹]، ۱۳۹۵). مدل ازدواج فراگیر فرض می‌کند که انگیزه برای خیانت زناشویی به علت نقص در ازدواج است و این رابطه به احتمال بسیار برای جبران بخشی از ازدواج است که به درستی کار نمی‌کند. مدل ازدواج فراگیر نشان می‌دهد کسانی که از ازدواج خود ناراضی هستند، بیشتر احتمال دارد که جذب خیانت زناشویی شوند (تریس و گیسن[۲۰]، ۲۰۰۰).

در زمینه انواع آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی، تاکنون پژوهش‌های گوناگونی انجام شده است. کمالی، عامری، خسروی و رمضانی[۲۱] (۱۳۹۷) در مطالعه خود عنوان کردند که زوجین درگیر خیانت زناشویی پیامدهایی مانند آشفتگی، استرس، پرخاشگری و بی‌اعتمادی را نشان می‌دهند. هم‌چنین آسایش، فرحبخش، دلاور و سلیمی بجستانی[۲۲] (۱۳۹۶) اختلالات خواب و تغذیه، اضطراب و استرس، سردرد، بی‌حسی و کرختی و اختلال در حافظه را به عنوان آسیب‌های خیانت زناشویی شناسایی کرده‌اند. سووینی و هوروتیز[۲۳] (۲۰۰۸) در پژوهش خود از طلاق به عنوان آسیب خیانت زناشویی نام برده‌اند. هم‌چنین امانی، خالق‌پناه و محمدی[۲۴] (۱۳۹۸) در پژوهش خود مشکلات هیجانی و روان‌تنی، بدبینی و نگرانی، انزوا و مشکلات ارتباطی با همسر را به عنوان پیامدهای خیانت زناشویی نام بردند.

با وجود این‌که در تحقیقات متعددی انواع آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی بیان شده است، ولی میزان و دامنه این آسیب‌ها به طور جامع و تجمیع‌شده مشخص نشده است. در این راستا آگاهی از میزان آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی می‌تواند به ارزیابی وضعیت و پیشگیری از آسیب‌های ناشی از آن کمک کند و هم‌چنین جهت برآورد میزان خسارت و جبران و ترمیم و نیز مباحث اخلاقی و حقوقی پیامد آن کمک کند. این پژوهش به منظور آگاهی از میزان آسیب‌های خیانت زناشویی مورد بررسی قرار گرفته است.

روش

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل مردان و زنان متأهل شهر تهران است که به خانه‌های سلامت شهر تهران مراجعه کرده‌اند. روش نمونه‌گیری در پژوهش حاضر روش نمونه‌گیری هدفمند بود. نمونه‌ها شامل ۲۰۰ نفر بودند، ۱۰۰ نفر از زنان و مردان دارای تجربه خیانت زناشویی و ۱۰۰ نفر از زنان و مردان فاقد تجربه خیانت زناشویی را شامل شدند.

برای سنجش میزان آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی پرسشنامه محقق‌ساخته مورد استفاده قرار گرفت. در پرسشنامه آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی در چهار بعد آسیب‌های فردی (جسمانی و روانی)، آسیب‌های خانوادگی، آسیب‌های اجتماعی و آسیب‌های معنوی دسته‌بندی شدند. در بعد فردی، آسیب‌هایی در حوزه بیماری‌های جسمانی و روانی مانند مشکلات قلبی، گوارشی، کلیوی، اختلال در خواب و تغذیه، پیری زودرس، سردرد، افسردگی، اضطراب، پرخاشگری، ترس و تهدید، خدشه‌دار شدن اعتماد، تشویش، احساس غم و اندوه و آشفتگی روانی؛ در بعد خانوادگی آسیب‌هایی در حوزه روابط زوجین مانند سردی رابطه زناشویی، تنش و درگیری در خانواده، فکر و اقدام به طلاق، نگرش منفی فرزندان نسبت به والد خیانت‌کننده،

www.SID.ir

Archive of SID

مشکلات اجتماعی و روانی فرزندان و طرد شدن؛ در بعد اجتماعی آسیب‌هایی در حوزه برقراری ارتباط اجتماعی با دیگران و مسائل مالی و شغلی مانند از بین رفتن آبرو، مشکل در ارتباط با دیگران، احساس انزوا و تنهایی، مشکلات شغلی و مالی و در بعد معنوی آسیب‌هایی در حوزه عذاب وجدان و احساس گناه مطرح شده است. پرسشنامه در یک فرایند سه‌مرحله‌ای توسط محققان در پژوهش حاضر ساخته شد. در مرحله اول با مرور متون و منابع پژوهشی موجود در زمینه خیانت زناشویی، آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی مشخص و فهرست کاملی از آسیب‌ها استخراج شد. در مرحله دوم برای تعیین روایی محتوای پرسشنامه‌ها از نظرات ۱۴ متخصص که همگی دارای تخصص و تجربه حرفه‌ای در زمینه مشاوره خانواده بودند، استفاده شد و در مرحله سوم پرسشنامه تدوین‌شده در خصوص میزان آسیب‌های خیانت زناشویی که ۱۰۲ آسیب ناشی از خیانت زناشویی را می‌سنجد، روی شرکت‌کنندگان اجرا شد. محل اجرای تحقیق خانه‌های سلامت بود که پس از کسب رضایت کتبی از شرکت‌کنندگان، پرسشنامه به آن‌ها ارائه شد. معیارهای انتخاب افراد برای گروه نمونه داشتن سابقه ازدواج، نداشتن بیماری جسمانی و روانی و داشتن تجربه خیانت زناشویی یا عدم تجربه خیانت زناشویی بود. هم‌چنین سعی شد نمونه‌ها از گروه‌های مختلف انتخاب شوند، مانند عدم افشای خیانت، تداوم زندگی پس از افشای خیانت، جدایی پس از خیانت و ازدواج مجدد پس از خیانت. پس از توزیع پرسشنامه‌ها توضیحات لازم ارائه شد و در پایان از کامل‌بودن پرسشنامه‌ها اطمینان حاصل شد. برای تعیین همسانی درونی عوامل و کل پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ برای عوامل آسیب‌های فردی، آسیب‌های خانوادگی، آسیب‌های اجتماعی، آسیب‌های معنوی و کل پرسشنامه به ترتیب برابر است با ۰/۹۵، ۰/۸۸، ۰/۸۵، ۰/۷۲ و ۰/۹۵ که بیانگر پایایی مطلوب عوامل است. شاخص CR (ضریب پایایی ترکیبی) نیز برای تمام عوامل دارای مقدار مناسبی است (از ۰/۷ بالاتر است) که نشانگر پایایی مناسبی است. بنابراین می‌توان گفت تمام عوامل از پایایی مناسبی برخوردار هستند و از همسانی درونی عوامل اطمینان حاصل شده است. هم‌چنین میانگین واریانس استخراج‌شده (AVE) برای ابعاد مختلف آسیب و کل پرسشنامه محاسبه شده است. با توجه به مقادیر AVE که همگی از ۰/۵ بزرگ‌تر بودند، روایی همگرایی عوامل نیز مناسب بوده است. هم‌چنین بر اساس تحلیل عاملی، ۱۰۲ عامل دارای بار عاملی بالای ۰/۴ بوده‌اند و ۸ عامل دارای بار عاملی بالای ۰/۴ نبودند و از فهرست سؤالات حذف شدند.

همسانی درونی و روایی همگرای عوامل مختلف آسیب‌های ناشی از خیانت

عوامل	آلفای کرونباخ	شاخص CR	AVE (میانگین واریانس استخراج شده)
آسیب‌های فردی	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۸۴
آسیب‌های خانوادگی	۰/۸۸	۰/۹۰	۰/۷۲
آسیب‌های اجتماعی	۰/۸۵	۰/۸۵	۰/۷۷
آسیب‌های معنوی	۰/۷۲	۰/۷۳	۰/۵۷
کل پرسشنامه	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۸۵

www.SID.ir

Archive of SID

هم‌چنین برای تحلیل پرسشنامه‌ها از آزمون کرویت بارتلت برای سنجش روایی، از آزمون کولموگروف ـ اسمیرنوف برای سنجش نرمال‌بودن توزیع داده‌ها، از آلفای کرونباخ جهت تعیین پایایی و همسانی درونی، از تحلیل عاملی جهت تعیین شاخص‌ها و ابعاد آسیب‌های خیانت زناشویی، از تحلیل واریانس یک‌طرفه جهت مقایسه میانگین‌ها و از آزمون فریدمن جهت بررسی اهمیت ابعاد با بهره‌گیری از نرم‌افزار spss استفاده شد.

یافته‌ها

تحلیل وضعیت جمعیت‌شناختی جامعه مورد پژوهش نشان داد که از مجموع شرکت‌کنندگان دارای تجربه خیانت زناشویی ۲۵ مورد زن خیانت دیده، ۱۵ مورد زن خیانت کرده و ۱۰ مورد زن خیانت دیده و خیانت کرده و نیز ۲۱ مورد مرد خیانت دیده، ۲۴ مورد مرد خیانت‌کرده و ۵ مورد مرد خیانت دیده و خیانت کرده بودند. از لحاظ سنی ۲۰ درصد شرکت‌کنندگان بین ۲۰ تا ۳۰ سال، ۱۹ درصد بین ۳۱ تا ۴۰ سال، ۵۳ درصد ۴۱ تا ۵۰ سال و ۸ درصد بین ۵۱ تا ۶۰ سال سن داشتند. طول مدت ازدواج در ۴۳ درصد شرکت‌کنندگان بین ۱ تا ۱۰ سال، ۲۸ درصد بین ۱۱ تا ۲۰ سال، ۲۶ درصد بین ۲۱ تا ۳۰ سال و ۳ درصد نیز ۳۱ سال و بالاتر بودند.

رتبه‌بندی میزان آسیب‌های خیانت زناشویی در جامعه مورد بررسی نشان داد که ۱۰ نوع آسیبی که بالاترین میزان را در بین زوجین درگیر خیانت زناشویی دارند، به ترتیب عبارت‌اند از: سردی رابطه زناشویی، مشاجره، دعوا و درگیری، از بین رفتن صمیمیت، تنش در خانواده، بروز مشکل در روابط خانوادگی، از بین رفتن آبرو، فکر و اقدام به طلاق، کاهش روابط عاطفی، بی‌حوصلگی و آشفتگی روانی (جدول ۱).

جدول ۱: رتبه‌بندی میزان آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی در زوجین دارای تجربه خیانت زناشویی

رتبه	نوع آسیب	میانگین شدت	رتبه	نوع آسیب	میانگین شدت	رتبه	نوع آسیب	میانگین شدت
۱	سردی رابطه زناشویی	۷۸/۵	۳۵	عدم تعلق به دوستان	۵۷/۵	۶۹	احساس عدم تعلق به خانواده	۴۶/۷
۲	مشاجره، دعوا و درگیری	۷۶/۵	۳۶	احساس گناه	۵۷/۵	۷۰	خیانت زناشویی	۴۶
۳	از بین رفتن صمیمیت	۷۵/۸	۳۷	احساس ناامیدی و بی‌ارزشی	۵۶/۶	۷۱	حالت منگی و گیجی	۴۶
۴	تنش در خانواده	۷۵/۴	۳۸	شک و تردید	۵۶/۵	۷۲	احساس از دست دادن	۴۵/۱
۵	بروز مشکل در روابط خانوادگی	۷۴/۱	۳۹	طرد شدن	۵۶/۲	۷۳	سردرد	۴۴/۹
۶	از بین رفتن آبرو	۷۴	۴۰	مشکلات قلبی و عروقی	۵۴/۸	۷۴	مشکلات مالی	۴۴/۵
۷	فکر و اقدام به طلاق	۷۳/۹	۴۱	بی‌توجهی	۵۴/۶	۷۵	مشکلات رفتاری فرزندان	۴۴/۵
۸	کاهش روابط عاطفی	۷۲/۹	۴۲	کاهش اعتماد به نفس	۵۴/۴	۷۶	عدم اعتماد به دوستان	۴۴/۳
۹	بی‌حوصلگی	۶۹/۹	۴۳	برانگیختگی سریع	۵۴/۲	۷۷	مشکلات بینایی	۴۳/۲
۱۰	آشفتگی روانی	۶۸/۷	۴۴	ضعف بدنی و بی‌حالی	۵۴/۱	۷۸	دروغگویی فرزندان	۴۱/۶
۱۱	اختلال در خواب	۶۷/۵	۴۵	تپش قلب و لرزش دست	۵۳/۹	۷۹	کاهش میل فرزندان به ازدواج	۴۱/۳
۱۲	انزوا	۶۷/۴	۴۶	احساس حقارت	۵۳/۸	۸۰	بی‌حسی و کرختی بدن	۴۰/۸
۱۳	اضطراب	۶۷/۳	۴۷	نگرش منفی دیگران	۵۳	۸۱	بی‌اعتمادی فرزندان	۴۰/۳
۱۴	احساس تنهایی	۶۶	۴۸	احساس بی‌ثباتی در زندگی	۵۲/۶	۸۲	کمردرد و دردهای اسکلتی	۳۹/۶

www.SID.ir

Archive of SID

ادامه جدول ۱

۱۵	احساس غم و اندوه	۶۵/۳	۴۹	دیدن کابوس	۵۲/۵	۸۳	مصرف سیگار و قلیان	۳۹
۱۶	مشکل در تمرکز	۶۴/۸	۵۰	دوسوگرایی عاطفی	۵۲/۵	۸۴	مشکل در حفظ تعادل بدن	۳۹
۱۷	خدشه‌دار شدن اعتماد	۶۴	۵۱	جر و بحث در محل کار	۵۲/۵	۸۵	ریزش مو	۳۸/۵
۱۸	اختلال در تغذیه	۶۳/۷	۵۲	برانگیختگی شدید	۵۲/۲	۸۶	خودزنی	۳۸/۳
۱۹	مشکل در روابط با دیگران	۶۳/۵	۵۳	هراس	۵۲/۱	۸۷	بیماری کلیوی	۳۶/۹
۲۰	بی‌قراری مزمن	۶۲/۸	۵۴	عدم تعلق به شغل	۵۱/۴	۸۸	دعوای فرزندان با همسالان	۳۶
۲۱	مشکل در ارتباط با اقوام	۶۲/۴	۵۵	کاهش اعتقادات مذهبی	۵۱/۴	۸۹	نافرمانی فرزندان از والدین	۳۵/۶
۲۲	واکنش بهت‌زدگی و ناباوری	۶۰/۵	۵۶	درگیری ذهنی	۵۰/۹	۹۰	سرگیجه	۳۵/۶
۲۳	عدم کنترل بر افکار و رفتار	۶۰/۴	۵۷	بی‌تابی	۵۰/۹	۹۱	ازدواج نامناسب فرزندان	۳۵/۶
۲۴	پرخاشگری	۵۹/۹	۵۸	از دست دادن ارتباط با دوستان	۵۰/۸	۹۲	همسرکشی	۳۵/۵
۲۵	ترس اجتماعی	۵۹/۴	۵۹	کاهش علاقه فرزندان به والد خیانت‌کار	۴۹/۸	۹۳	درگیری فرزندان یا همسالان	۳۵/۴
۲۶	شوک روحی	۵۹/۳	۶۰	گوشه‌گیری فرزندان	۴۹/۸	۹۴	از دست دادن جایگاه اجتماعی	۳۵/۳
۲۷	مشکلات شغلی	۵۸/۹	۶۱	تشویش	۴۹/۶	۹۵	صدمات فیزیکی همسر خیانت‌کننده	۳۴/۶
۲۸	افسردگی	۵۸/۷	۶۲	احساس قربانی‌شدن	۴۹/۶	۹۶	از دست دادن هویت	۳۳/۷
۲۹	تغییر نگرش اقوام	۵۸/۶	۶۳	حواس‌پرتی	۴۸/۸	۹۷	گرایش به اعتیاد، الکل و مواد مخدر	۳۳/۳
۳۰	خجالت	۵۸/۵	۶۴	زودرنجی	۴۸/۸	۹۸	تغییر در اشتها و وزن فرزندان	۳۲/۴
۳۱	گوش به زنگی	۵۸/۲	۶۵	کاهش یا افزایش فشار خون	۴۷/۲	۹۹	از دست دادن سرمایه	۳۲/۲
۳۲	عذاب وجدان	۵۸/۱	۶۶	اختلال در وظایف والدینی	۴۷/۱	۱۰۰	اقدام به خودکشی	۳۱/۷
۳۳	احساسات منفی و بدبینی	۵۸	۶۷	احساس پوچی	۴۷/۱	۱۰۱	تغییر نگرش دوستان	۳۰/۵
۳۴	مشکل با اقوام	۵۷/۸	۶۸	افکار خودکشی	۴۶/۸	۱۰۲	از دست دادن شغل	۲۸/۳

مقایسه میزان آسیب در دو گروه افراد دارا و فاقد تجربه خیانت زناشویی نشان داد که در تمامی ابعاد بین دو گروه تفاوت معنی‌داری در سطح ۰/۰۱ وجود دارد؛ به این معنا که میزان آسیب‌های مورد بررسی در بین افراد دارای تجربه خیانت به طور معنی‌داری بیشتر است (جدول ۲).

جدول ۲: مقایسه وضعیت آسیب‌های مورد بررسی در بین دو گروه جمعیت دارا و فاقد تجربه خیانت

ابعاد	گروه	میانگین	انحراف استاندارد	تفاوت میانگین	آماره t	سطح معنی‌داری
آسیب فردی	تجربه خیانت	۳/۲۸	۰/۴۲۵۷۳	۰/۲۸۰۸۱	۱۱/۱۱	۰/۰۰۰۱
	زوجین عادی	۱/۵۰	۰/۳۳۱	-۱/۴۹۷		
آسیب خانوادگی	تجربه خیانت	۳/۳۱	۰/۳۸۱۷۱	۰/۳۱۴۵۵	۱۳/۸۸	۰/۰۰۰۱
	زوجین عادی	۱/۳۰	۰/۲۶۸	-۱/۶۹۹		
آسیب اجتماعی	تجربه خیانت	۳/۲۲	۰/۴۳۸۵۰	۰/۲۲۰۸۲	۸/۴۸	۰/۰۰۰۱
	زوجین عادی	۱/۵۱	۰/۴۴۵	-۱/۴۹۳		
آسیب معنوی	تجربه خیانت	۳/۱۴	۰/۵۹۸۳۸	۰/۱۴۴۳۷	۴/۰۶	۰/۰۰۰۱
	زوجین عادی	۱/۲۵	۰/۴۵۰	-۱/۷۵۰		

نکته: با توجه به این‌که مقیاس پنج‌درجه‌ای است ارزش عددی برای مقایسه با اماره t عدد سه در نظر گرفته شده است.

www.SID.ir

Archive of SID

بررسی میزان آسیب ناشی از خیانت زناشویی در بین دو گروه از نظر نوع جنسیت نشان داد که در افراد دارای تجربه خیانت زناشویی، میزان آسیب کلی، در سطح ۰/۰۵، تفاوت معناداری در بین دو گروه وجود ندارد، ولی در ابعاد مختلف آسیب تفاوت معنادار است. بر این اساس ملاحظه شد که میزان آسیب فردی در زنان بیشتر از مردان و میزان آسیب خانوادگی، آسیب اجتماعی و آسیب معنوی در بین مردان بیشتر از زنان است (جدول ۳).

جدول ۳: نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه مقایسه میزان آسیب بر حسب نوع جنسیت

متغیر	سطوح	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میزان F	سطح معناداری	جایگاه تفاوت
آسیب کلی	۱. مرد	۲۹۴/۹۶	۶۲/۹۴	۱	۰/۰۰۹	۰/۹۲	-
	۲. زن	۲۹۳/۸۲	۵۵/۴۶	۹۸		-	
آسیب فردی	۱. مرد	۲/۵۶	۰/۶۵	۱	۵/۸	۰/۰۱۸	۲<۱
	۲. زن	۲/۸۹	۰/۷۱	۹۸			
آسیب خانوادگی	۱. مرد	۲/۷۹	۰/۷۰	۱	۴/۲۹	۰/۰۴۱	۱>۲
	۲. زن	۲/۵۲	۰/۵۸	۹۸			
آسیب اجتماعی	۱. مرد	۲/۷۸	۰/۷۶	۱	۲۰/۸۴	۰/۰۰۰۱	۱>۲
	۲. زن	۲/۲۲	۰/۴۲	۹۸			
آسیب معنوی	۱. مرد	۳/۱۸	۱/۰۵	۱	۶/۹۶	۰/۰۱۰	۱>۲
	۲. زن	۲/۵۹	۱/۱۸	۹۸			

در بررسی میزان آسیب ناشی از خیانت زناشویی بر حسب طول مدت ازدواج ملاحظه شد که میزان آسیب کلی، آسیب فردی و آسیب اجتماعی، در سطح ۰/۰۵ تفاوت معناداری ندارند، ولی در ابعاد دیگر آسیب‌ها تفاوت معنادار است. بر این اساس ملاحظه شد که میزان آسیب خانوادگی در زوجینی که ۳۱ سال و بیشتر از ازدواجشان می‌گذرد، بیشتر از سایرین است. هم‌چنین میزان آسیب معنوی در بین زوجینی که بین ۱۱ تا ۲۰ سال از ازدواجشان می‌گذرد، بیشتر از سایرین است (جدول ۴).

جدول ۴: نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه برای مقایسه میزان آسیب خیانت بر حسب مدت ازدواج

متغیر	سطوح	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میزان F	سطح معناداری	جایگاه تفاوت
آسیب کلی	۱. بین ۱ تا ۱۰ سال	۲۹۴/۸۱	۶۹/۶۱	۳	۰/۷۷	۰/۵۱	-
	۲. بین ۱۱ تا ۲۰ سال	۲۸۷/۲۵	۵۳/۷۵	۹۶			
	۳. بین ۲۱ تا ۳۰ سال	۲۹۵/۹۶	۴۶/۹۵				
	۴. بین ۳۱ سال و بالاتر	۳۴۱/۳۳	۸/۳۲				
آسیب فردی	۱. بین ۱ تا ۱۰ سال	۲/۷۶	۰/۶۵	۳	۲/۶	۰/۰۵۶	-
	۲. بین ۱۱ تا ۲۰ سال	۲/۴۸	۰/۶۸	۹۶			
	۳. بین ۲۱ تا ۳۰ سال	۲/۸۷	۰/۷۶				

www.SID.ir

Archive of SID

ادامه جدول ۴

	۴. بین ۳۱ سال و بالاتر	۳/۴	۰/۰۴				
آسیب خانوادگی	۱. بین ۱ تا ۱۰ سال	۲/۵۳	۰/۷۴	۳ ۹۶	۲/۷۵	۰/۰۴۷	۱ و ۲ و ۴>۳
	۲. بین ۱۱ تا ۲۰ سال	۲/۸۵	۰/۵۴				
	۳. بین ۲۱ تا ۳۰ سال	۲/۵۶	۰/۵۸				
	۴. بین ۳۱ سال و بالاتر	۳/۳۵	۰/۱۸				
آسیب اجتماعی	۱. بین ۱ تا ۱۰ سال	۲/۶۲	۰/۸۶	۳ ۹۶	۱/۴۲	۰/۲۴۰	-
	۲. بین ۱۱ تا ۲۰ سال	۲/۵	۰/۶				
	۳. بین ۲۱ تا ۳۰ سال	۲/۳۳	۰/۲۹				
	۴. بین ۳۱ سال و بالاتر	۲/۰۶	۰/۱۲				
آسیب معنوی	۱. بین ۱ تا ۱۰ سال	۲/۷۳	۰/۹۲	۳ ۹۶	۵/۵۴	۰/۰۰۱	۱ و ۳ و ۲>۴
	۲. بین ۱۱ تا ۲۰ سال	۳/۵۴	۱/۳۶				
	۳. بین ۲۱ تا ۳۰ سال	۲/۵۶	۱/۰۳				
	۴. بین ۳۱ سال و بالاتر	۱/۷۷	۰/۱۹				

در بررسی میزان آسیب ناشی از خیانت زناشویی بر حسب خیانت‌دیده و خیانت‌کرده ملاحظه شد که میزان آسیب در تمام ابعاد آسیب‌ها در سطح ۰/۰۵ بین دو گروه دارای تفاوت معناداری است. بر این اساس میزان آسیب کلی، آسیب فردی، آسیب خانوادگی و آسیب اجتماعی در زوجینی که هر دو خیانت کرده‌اند، بیشتر از زوجینی است که یکی از آن‌ها خیانت کرده است. هم‌چنین میزان آسیب معنوی در زوجی که خیانت کرده، بیشتر از زوجی که خیانت دیده یا هر دو خیانت کرده‌اند، است (جدول ۵).

جدول ۵: نتایج آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه برای مقایسه میزان آسیب خیانت بر حسب فردی که خیانت انجام داده است

متغیر	سطوح	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میزان F	سطح معناداری	جایگاه تفاوت
آسیب کلی	۱. خیانت کرده	۲۷۱/۲	۵۰/۳۹	۲ ۹۷	۸/۵۶	۰/۰۰۰۱	۱ و ۲>۳
	۲. خیانت دیده	۲۹۹/۵	۵۶/۶۲				
	۳. هر دو	۳۸۸/۸	۶۱/۱۵				
آسیب فردی	۱. خیانت کرده	۲/۲۴	۰/۶۲	۲ ۹۷	۲۲/۴	۰/۰۰۰۱	۱ و ۲>۳
	۲. خیانت دیده	۳/۰۲	۰/۵۷				
	۳. هر دو	۳/۱۲	۰/۵				
آسیب خانوادگی	۱. خیانت کرده	۲/۷۲	۰/۶۳	۲ ۹۷	۴/۷	۰/۰۱۱	۱ و ۲>۳
	۲. خیانت دیده	۲/۴۷	۰/۶				
	۳. هر دو	۳/۰۳	۰/۷۴				
آسیب اجتماعی	۱. خیانت کرده	۲/۵۵	۰/۵	۲ ۹۷	۶/۶۱	۰/۰۰۲	۱ و ۲>۳
	۲. خیانت دیده	۲/۲۹	۰/۷				
	۳. هر دو	۲/۹۸	۰/۷۴				
آسیب معنوی	۱. خیانت کرده	۳/۷۵	۰/۸۲	۲ ۹۷	۴۷/۲	۰/۰۰۰۱	۲ و ۳>۱
	۲. خیانت دیده	۰/۰۲	۰/۸۵				
	۳. هر دو	۳/۲۸	۰/۷۶				

www.SID.ir

Archive of SID

بررسی میزان آسیب ناشی از خیانت زناشویی بر حسب نوع خیانت نشان داد که میزان آسیب کلی تفاوت معناداری را در سطح ۰/۰۵ نشان نمی‌دهد، ولی در ابعاد مختلف آسیب تفاوت معنادار است. بر این اساس ملاحظه شد که میزان آسیب فردی در بین کسانی که رابطه جنسی با یک نفر داشته‌اند، بیشتر از کسانی است که با چند نفر رابطه جنسی داشته‌اند. هم‌چنین میزان آسیب خانوادگی، آسیب اجتماعی و آسیب معنوی در نوع خیانت رابطه جنسی با چند نفر بیشتر از رابطه جنسی با یک نفر است (جدول ۶).

جدول۶: نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه برای مقایسه میزان آسیب خیانت بر حسب نوع خیانت

متغیر	سطوح	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میزان F	سطح معناداری	جایگاه تفاوت
آسیب کلی	۱. رابطه با یک نفر	۲۹۴/۵۹	۶۸/۶۱	۱	۰/۷	۰/۴۹	-
	۲. رابطه با چند نفر	۲۸۳/۲۶	۵۳/۵۶	۹۷			
آسیب فردی	۱. رابطه با یک نفر	۲/۶۷	۰/۷۳	۱	۱۲/۸	۰/۰۰۰۱	۱>۲
	۲. رابطه با چند نفر	۲/۲۵	۰/۶۱	۹۷			
آسیب خانوادگی	۱. رابطه با یک نفر	۲/۶۱	۰/۷۲	۱	۶/۴۲	۰/۰۰۲	۲>۱
	۲. رابطه با چند نفر	۳/۰۲	۰/۵۶	۹۷			
آسیب اجتماعی	۱. رابطه با یک نفر	۲/۶۳	۰/۶۷	۱	۷/۴۲	۰/۰۱۷	۲>۱
	۲. رابطه با چند نفر	۲/۷۲	۰/۵۳	۹۷			
آسیب معنوی	۱. رابطه با یک نفر	۳/۵۴	۰/۸۷	۱	۴۲/۵	۰/۰۰۰۱	۲>۱
	۲. رابطه با چند نفر	۳/۷۱	۰/۸	۹۷			

بررسی میزان آسیب ناشی از خیانت زناشویی بر حسب نوع خیانت جنسی نشان داد میزان آسیب کلی تفاوت معناداری را در سطح ۰/۰۵ نشان نمی‌دهد، ولی در ابعاد مختلف آسیب تفاوت معنادار است. بر این اساس ملاحظه شد که میزان آسیب فردی در افرادی که رابطه عاطفی بدون رابطه جنسی داشته‌اند، بیشتر از افرادی است که نوازش جنسی، رابطه دهانی و رابطه واژینال داشته‌اند. میزان آسیب خانوادگی و آسیب اجتماعی در افرادی که رابطه واژینال داشته‌اند، بیشتر از افرادی است که رابطه عاطفی بدون رابطه جنسی، نوازش جنسی و رابطه دهانی داشته‌اند. هم‌چنین میزان آسیب معنوی در افرادی که نوازش جنسی داشته‌اند بیشتر از افرادی است که رابطه دهانی، رابطه واژینال و رابطه عاطفی بدون رابطه جنسی داشته‌اند (جدول ۷).

جدول ۷: نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه برای مقایسه میزان آسیب خیانت بر حسب نوع خیانت جنسی

متغیر	سطوح	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میزان F	سطح معناداری	جایگاه تفاوت
آسیب کلی	۱. فقط رابطه عاطفی	۲۹۷/۴۷	۶۳/۲۵	۳	۱/۷۸	۰/۱۵	-
	۲. نوازش جنسی	۲۶۷/۶	۳/۶۴	۹۶			
	۳. رابطه دهانی	۲۶۷/۳	۶۸/۱				
	۴. رابطه واژینال	۳۰۹/۷۳	۳۵/۷۱				

www.SID.ir

Archive of SID

ادامه جدول ۷

آسیب فردی	۱. فقط رابطه عاطفی	۲/۸۹	۰/۶۵	۳	۳/۲۸	۰/۰۲۴	۱>۴و۳و۲
	۲. نوازش جنسی	۲/۴۸	۰/۰۷	۹۶			
	۳. رابطه دهانی	۲/۴	۰/۹۹				
	۴. رابطه واژینال	۲/۴۸	۰/۵۵				
آسیب خانوادگی	۱. فقط رابطه عاطفی	۲/۵۳	۰/۶۹	۳	۹/۲۵	۰/۰۰۰۱	۴>۳و۲و۱
	۲. نوازش جنسی	۲/۳	۰/۰۳	۹۶			
	۳. رابطه دهانی	۲/۴۷	۰/۲				
	۴. رابطه واژینال	۳/۲۹	۰/۴				
آسیب اجتماعی	۱. فقط رابطه عاطفی	۲/۴۴	۰/۷۶	۳	۴/۶۶	۰/۰۰۴	۴>۳و۲و۱
	۲. نوازش جنسی	۲/۲	۰/۰۹	۹۶			
	۳. رابطه دهانی	۲/۲۲	۰/۱۲				
	۴. رابطه واژینال	۲/۹۶	۰/۴۳				
آسیب معنوی	۱. فقط رابطه عاطفی	۲/۳	۰/۹	۳	۲۵/۷۳	۰/۰۰۰۱	۲>۴و۳و۱
	۲. نوازش جنسی	۴/۰۶	۰/۳۶	۹۶			
	۳. رابطه دهانی	۳/۸۴	۰/۸				
	۴. رابطه واژینال	۳/۸۷	۰/۹				

بررسی میزان آسیب ناشی از خیانت زناشویی بر حسب مدت‌زمانی که از خیانت گذشته، نشان داد که میزان آسیب کلی تفاوت معناداری در سطح ۰/۰۵ ندارد، ولی در ابعاد مختلف آسیب، تفاوت معنادار است. بر این اساس ملاحظه شد که میزان آسیب فردی در روابطی که خیانت سه تا شش ماه قبل اتفاق افتاده، بیشتر از روابطی است که خیانت کمتر از شش ماه پیش یا بیشتر از شش ماه پیش اتفاق افتاده است. هم‌چنین میزان آسیب خانوادگی، آسیب اجتماعی و آسیب معنوی در روابطی که یک تا سه ماه پیش خیانت در آن اتفاق افتاده، بیشتر از روابطی است که خیانت بیش از سه ماه پیش اتفاق افتاده است (جدول ۸).

جدول ۸: نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه برای مقایسه میزان آسیب خیانت بر حسب مدت‌زمانی که از خیانت گذشته است

متغیر	سطوح	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میزان F	سطح معناداری	جایگاه تفاوت
آسیب کلی	۱. ۱ تا ۳ ماه	۳۱۱/۷۵	۵۹/۶	۴	۲/۱	۰/۰۸۶	-
	۲. ۳ تا ۶ ماه	۳۳۹/۲۸	۷/۳۴	۹۵			
	۳. ۶ تا ۹ ماه	۲۷۶/۲۵	۳۸/۳۲				
	۴. ۹ تا ۱۲ ماه	۳۰۳/۲۲	۶۹/۹۱				
	۵. بیش از ۱۲ ماه	۲۸۵/۷۳	۶۰/۷۷				
آسیب فردی	۱. ۱ تا ۳ ماه	۲/۷۶	۰/۸۳	۴	۲/۴۶	۰/۰۵	۱ و ۳ و ۴ و ۲>۵
	۲. ۳ تا ۶ ماه	۳/۳۴	۰/۱۸	۹۵			
	۳. ۶ تا ۹ ماه	۲/۷۸	۰/۴۱				
	۴. ۹ تا ۱۲ ماه	۲/۸۲	۰/۷۳				
	۵. بیش از ۱۲ ماه	۲/۵۲	۰/۷۶				
آسیب خانوادگی	۱. ۱ تا ۳ ماه	۲/۸۸	۰/۶۷	۴	۳/۷۲	۰/۰۰۷	۲ و ۳ و ۴ و ۱>۵
	۲. ۳ تا ۶ ماه	۲/۷۶	۰/۱۲	۹۵			
	۳. ۶ تا ۹ ماه	۲/۱۸	۰/۳۵				
	۴. ۹ تا ۱۲ ماه	۲/۷	۰/۷۹				

www.SID.ir

Archive of SID

ادامه جدول ٨

	۵. بیش از ۱۲ ماه	۲/۸	۰/۶۴				
آسیب اجتماعی	۱. ۱ تا ۳ ماه	۲/۸۱	۰/۶۹	۴	۳/۲۵	۰/۰۱۵	۲ و ۳ و ۴ و ۵>۱
	۲. ۳ تا ۶ ماه	۲/۶۸	۰/۲۱	۹۵			
	۳. ۶ تا ۹ ماه	۲/۰۸	۰/۴۶				
	۴. ۹ تا ۱۲ ماه	۲/۶۸	۰/۷۲				
	۵. بیش از ۱۲ ماه	۲/۴۹	۰/۷				
آسیب معنوی	۱. ۱ تا ۳ ماه	۳/۷۹	۱/۲۴	۴	۳/۵۷	۰/۰۰۹	۲ و ۳ و ۴ و ۵>۱
	۲. ۳ تا ۶ ماه	۳/۶۱	۰/۶۲	۹۵			
	۳. ۶ تا ۹ ماه	۳/۰۶	۱/۱۸				
	۴. ۹ تا ۱۲ ماه	۲/۴	۰/۸۸				
	۵. بیش از ۱۲ ماه	۲/۸۱	۱/۲۱				

بررسی میزان آسیب ناشی از خیانت زناشویی بر حسب ختم ازدواج به جدایی و طلاق نشان داد که میزان آسیب اجتماعی در سطح ۰/۰۵ تفاوت معناداری ندارد، ولی در ابعاد مختلف آسیب تفاوت معنادار است. بر این اساس ملاحظه شد که میزان آسیب کلی، آسیب فردی، آسیب خانوادگی و آسیب معنوی در زوجینی که طلاق گرفته‌اند، بیشتر از زوجینی است که طلاق نگرفته‌اند (جدول ۹).

جدول ۹: نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه برای مقایسه میزان آسیب خیانت بر حسب ختم رابطه ازدواج به جدایی و طلاق

متغیر	سطوح	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میزان F	سطح معناداری	جایگاه تفاوت
آسیب کلی	۱. خیر	۲۸۳/۳۳	۶۴/۲۵	۱	۷/۲۴	۰/۰۰۸	۲>۱
	۲. بله	۳۱۵/۸۵	۴۰/۰۱	۹۸			
آسیب فردی	۱. خیر	۲/۶۲	۰/۷۴	۱	۴/۳۷	۰/۰۳۹	۲>۱
	۲. بله	۲/۹۳	۰/۵۷	۹۸			
آسیب خانوادگی	۱. خیر	۲/۵۴	۰/۷۳	۱	۶/۳۳	۰/۰۱۳	۲>۱
	۲. بله	۲/۸۸	۰/۴	۹۸			
آسیب اجتماعی	۱. خیر	۲/۴۵	۰/۷۳	۱	۱/۰۴	۰/۳۰۸	-
	۲. بله	۲/۵۹	۰/۵۵	۹۸			
آسیب معنوی	۱. خیر	۲/۶۶	۱/۱۵	۱	۸/۰۹	۰/۰۰۵	۲>۱
	۲. بله	۳/۳۳	۱/۰۳	۹۸			

بحث و نتیجه‌گیری

پدیده آسیب‌زای خیانت زناشویی در اعتماد و احساس امنیت زوجین شکاف به وجود می‌آورد و باعث زخم‌خوردگی در یکی از زوجین و شاید هر دوی آن‌ها شود. از آنجا که خیانت اساسی‌ترین جزء رابطه زناشویی، یعنی اعتماد را خدشه‌دار می‌کند، بنابراین آثار مخرب عظیمی را در زندگی مشترک بر جای می‌گذارد. اغلب همسران خیانت‌دیده، احساس‌شان میان میل به جدایی و تمام‌کردن ارتباط و تلاش برای نجات ازدواج به شدت در نوسان است. تأثیر عاطفی خیانت زناشویی بر همسر خیانت‌دیده به شکلی باورنکردنی نیرومند است. اغلب آن‌ها بدترین افسردگی زندگی‌شان را تجربه می‌کنند و حتی قادر به خوابیدن

www.SID.ir

Archive of SID

هم نیستند، همزمان تمایل شدیدی برای برون‌ریزی عصبانیت و خشم دارند و هر وقت که به این موضوع فکر می‌کنند، کنترل‌شان را از دست می‌دهند و سطح اضطراب آن‌ها نیز بالا می‌رود. آن‌ها همواره در هراس‌اند، امیدی به بهبود ندارند و زندگی‌شان را به کلی ویران‌شده تلقی می‌کنند. بی‌وفایی و خیانت به همسر نوعی بی‌وفایی به فرزندان نیز خواهد بود؛ زیرا در صورتی که چنین رویدادی در خانواده رخ دهد، مشکلات و آسیب‌هایی میان والدین ایجاد می‌شود که فرزندان نیز از آن بی‌بهره نمی‌مانند. فرزندانی که شاهد و ناظر کشمکش‌ها، درگیری‌ها، قهرها و ناآرامی‌های پس از خیانت هستند، لحظه‌ها، ساعت‌ها و روزهای نه‌چندان خوشایند حاصل از چنین واقعه‌ای را تجربه می‌کنند و از عوارض مشکل‌آفرین و آسیب‌زای خیانت نیز به نوعی صدمه می‌بینند (مؤمنی جاوید و شعاع کاظمی[۲۵]، ۱۳۹۵). این پژوهش در پی آن بوده که با سنجش میزان آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی به یک آگاهی علمی و به‌روز در مورد میزان آسیب‌های خیانت زناشویی دست پیدا کند.

بر اساس یافته‌های حاصل از پژوهش، زوجین دارای تجربه خیانت زناشویی بیشترین آسیب را در بعد فردی (جسمی و روانی) تجربه می‌کنند. پس از افشای خیانت زناشویی اختلال در خواب و تغذیه، مشکلات قلبی ـ عروقی، ضعف و بی‌حالی و سردرد بیشترین تأثیر را بر سلامت جسمانی می‌گذارند؛ به گونه‌ای که خود این عوامل زمینه‌ساز ابتلا به انواع بیماری‌ها و مشکلات جسمانی دیگر یا تشدید بیماری‌های قبلی مانند مشکلات بینایی و گوارشی می‌شوند. هم‌چنین در بعد روانی؛ بی‌حوصلگی، آشفتگی روانی، اضطراب، بی‌اعتمادی و پرخاشگری بیشترین تأثیر را روی سلامت روانی زوجین داشته است. سلامت جسمانی و روانی تأثیر متقابلی روی یکدیگر دارند. اضطراب به عنوان یک آسیب روانی می‌تواند زمینه‌ساز تأثیرات نامطلوبی روی سلامت جسمانی زوجین دارای تجربه خیانت زناشویی باشد؛ به گونه‌ای که فرد به دلیل اضطراب ناشی از افشای خیانت در به خواب رفتن دچار مشکل می‌شود، خواب‌هایش توأم با کابوس می‌شود یا به دلیل اجتناب از اضطراب و ناراحتی ناشی از خیانت زناشویی ترجیح می‌دهد ساعت‌های زیادی به خواب برود. هم‌چنین بی‌حوصلگی و آشفتگی روانی موجب اختلال در تغذیه فرد می‌شود که خود را به صورت بی‌اشتهایی یا پرخوری نشان می‌دهد که به نوبه خود موجب آسیب‌های دیگری مانند ضعف و بی‌حالی، حالت منگی و گیجی و مشکل در حافظه و تمرکز می‌شود. یکی از مهم‌ترین آسیب‌های روانی ناشی از خیانت زناشویی از بین رفتن اعتماد است. اعتماد اساس زندگی زناشویی است و از بین رفتن آن تأثیرات مخربی بر روابط زوجین دارد؛ به گونه‌ای که در بعضی موارد همسر خیانت‌دیده هرگز نمی‌تواند به همسر خود اعتماد کند و گاهی حتی اعتماد خود را نسبت به دیگران هم از دست می‌دهد.

بر اساس نتایج پژوهش پس از آسیب فردی، بیشترین آسیبی که زوجین در بعد خانوادگی، تجربه کرده‌اند مواردی مانند سردی رابطه زناشویی، مشاجره، تنش و درگیری، از بین رفتن صمیمیت خانوادگی و فکر و اقدام به طلاق را شامل می‌شود. پس از افشای خیانت زناشویی تنش و درگیری در خانه افزایش می‌یابد و روابط بین زوجین مختل می‌شود و به تدریج زوجین از یکدیگر فاصله می‌گیرند و روابط میان آن‌ها به سردی می‌گراید. هم‌چنین فرزندان از آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی در امان نیستند، آن‌ها لحظات سرشار از تنش و استرس را در خانه تجربه می‌کنند و ممکن است از لحاظ فیزیکی یا هیجانی از والدین کناره‌گیری کنند. بر اساس نتایج پژوهش فرزندان در مواردی علاقه خود را به والد خیانت‌کننده از دست

www.SID.ir

Archive of SID

می‌دهند و دچار مشکلات رفتاری در خانه و مدرسه می‌شوند. هم‌چنین فکر و اقدام به طلاق یکی از آسیب‌های تجربه‌شده توسط زوجین درگیر خیانت زناشویی است. زوجین زمانی که به این نتیجه می‌رسند که زندگی و اعتماد آن‌ها از بین رفته و توانایی احیای زندگی و اعتماد خود را ندارند، تصمیم به جدایی و طلاق می‌گیرند که این تصمیم خود مشکلات دیگری را برای آن‌ها ایجاد می‌کند. زمانی که خانواده‌های زوجین از مسأله خیانت زناشویی آگاه می‌شوند، میزان آسیب خانوادگی بیشتری تجربه می‌شود، در این وضعیت دیدگاه و برداشت خانواده‌ها نسبت به فرد خیانت‌کار تغییر می‌کند، روابط خانواده‌ها با یکدیگر مختل می‌شود و در مواردی زوجین از جنبه‌های مختلف از سوی خانواده‌ها تحت فشار قرار می‌گیرند و سرزنش می‌شوند.

پس از آسیب‌های خانوادگی، آسیب‌های اجتماعی بالاترین میزان آسیب را نشان داده‌اند. بر اساس نتایج پژوهش حاضر، زوجین در بعد اجتماعی آسیب‌هایی مانند از بین رفتن آبرو، انزوا و احساس تنهایی، مشکل در روابط با دیگران، مشکلات شغلی، طرد شدن و مشکلات مالی را تجربه کرده‌اند. پس از افشای خیانت، فرد احساس خجالت و از بین رفتن آبرو را تجربه می‌کند. به دلیل این‌که خیانت زناشویی در نظر تمام افراد امری غیراخلاقی است، پس از افشای آن نظر دیگران نسبت به فرد تغییر می‌کند و این باعث می‌شود دیگران فرد خیانت‌کار را طرد کنند؛ در نتیجه فرد خیانت‌کار احساس انزوا و تنهایی را تجربه می‌کند و روابطش با دیگران، به‌خصوص با دوستان و اقوام مختل می‌شود که این آسیب‌ها به نوبه خود موجب آسیب‌های روانی مانند احساس حقارت، نگرانی از آینده و افسردگی می‌شود. هم‌چنین خیانت زناشویی تأثیرات نامطلوبی بر عملکرد شغلی فرد بر جای می‌گذارد، آسیب‌هایی مانند بیماری جسمانی، اختلال در تمرکز و حافظه، تنش و درگیری در خانواده، احساس تنهایی و طرد شدن که فرد در سایر ابعادِ آسیب‌ها، آن‌ها را تجربه کرده و موجب می‌شود فرد نتواند وظایف شغلی خود را به خوبی انجام دهد که به جر و بحث با همکاران و احساس عدم تعلق به شغل منجر می‌شود. هم‌چنین بر اساس نتایج پژوهش افراد درگیر خیانت زناشویی با مشکلات مالی هم روبه‌رو می‌شوند، به‌خصوص اگر سرانجام ازدواج آن‌ها به طلاق و جدایی ختم شود.

آخرین بعد آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی، آسیب‌های معنوی است که کمترین میزان آسیب را داشته و آسیب‌هایی مانند عذاب وجدان و احساس گناه را شامل می‌شود. خیانت زناشویی در زوجین باعث بروز احساس عذاب وجدان می‌شود، فرد دائماً از لحاظ اخلاقی با خود درگیر می‌شود و از انجام خیانت زناشویی احساس پشیمانی و گناه می‌کند و به سرزنش خود و همسرش می‌پردازد، به همین خاطر به رفتارهای جبرانی دست می‌زند تا شاید بتواند از این احساسات ناخوشایند رهایی یابد.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر زنان در بعد آسیب فردی (جسمی و روانی) بیشترین آسیب را تجربه می‌کنند. به این معنی که زنان پس از خیانت از لحاظ جسمی و روانی آسیب‌های بیشتری را نسبت به مردان متحمل می‌شوند و احتمال ابتلای آن‌ها به بیماری‌های جسمانی و اختلالات روانی بیشتر از مردان است، در حالی که مردان در سایر ابعاد دچار آسیب بیشتری می‌شوند و مواردی مانند از بین رفتن صمیمیت خانوادگی، طرد شدن، بی‌آبرویی و عذاب وجدان را تجربه می‌کنند. هم‌چنین زوجینی که رضایت کمتری از زندگی زناشویی داشته‌اند، میزان آسیب فردی، خانوادگی و اجتماعی بیشتری را تجربه کرده‌اند. شاید علت این امر را بتوانیم به این صورت بگوییم که زوجینی که رضایت کمی از زندگی زناشویی خود دارند، همواره با مشکلاتی در روابط زناشویی خود روبه‌رو هستند و هنگامی که خیانت زناشویی در چنین خانواده‌هایی با رضایت کم

www.SID.ir

Archive of SID

اتفاق می‌افتد، موجب مشکلات و آسیب‌های بیشتری در روابط زوجین با یکدیگر، روابط آن‌ها با دیگران و هم‌چنین بروز و تشدید مشکلات جسمانی و روانی در زوجین می‌شود. بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، زوجینی که هر دو خیانت کرده‌اند و رابطه آن‌ها به طلاق و جدایی ختم شده، در تمام ابعاد آسیب‌های خیانت زناشویی، یعنی در بعد فردی (جسمی و روانی)، خانوادگی، اجتماعی و معنوی بالاترین میزان آسیب‌ها را تجربه کرده‌اند. این افراد بیشتر از سایرین در معرض ابتلا به بیماری‌های جسمانی و اختلالات روانی بوده‌اند، در روابط خانوادگی خود بیشترین تنش و درگیری را داشته‌اند، هم‌چنین در برقراری رابطه اجتماعی با دیگران دچار مشکل شده‌اند و احساس عذاب وجدان و گناه بیشتری را تجربه کرده‌اند.

بر اساس نتایج پژوهش حاضر، افرادی که رابطه جنسی با چند نفر و از نوع رابطه واژینال داشته‌اند و خیانت آن‌ها یک ماه تا سه ماه قبل اتفاق افتاده، در بعد خانوادگی و اجتماعی بیشترین آسیب را تجربه کرده‌اند، این افراد در روابط خانوادگی خود با همسر، فرزندان و خانواده دچار مشکل شده‌اند، احساس عدم تعلق به خانواده داشته‌اند و در عملکرد خود به عنوان همسر و والد با اختلال روبه‌رو شده‌اند، هم‌چنین احساس تنهایی و انزوا را به میزان بالایی تجربه کرده‌اند، نگرش دوستان و اطرافیان نسبت به آن‌ها تغییر کرده و احساس می‌کردند جایگاه قبلی خود را در جامعه و خانواده از دست داده‌اند. هم‌چنین زوجینی که ۳۱ سال و بیشتر از ازدواجشان می‌گذرد در زمینه آسیب‌های خانوادگی بیشترین آسیب را تجربه کرده‌اند. شاید دلیل این امر این باشد که چون مدت‌زمان زیادی از ازدواج آن‌ها گذشته، این‌گونه تصور می‌شده که بالاترین رضایت را از زندگی زناشویی داشته‌اند و اعضای خانواده انتظار وقوع خیانت زناشویی نداشته‌اند، بنابراین پس از افشای خیانت زناشویی واکنش‌های شدیدتری نشان داده‌اند، فرد خیانت‌کار را طرد کرده‌اند، از لحاظ روانی و فیزیکی از او فاصله گرفته‌اند و تنش و مشاجره بیشتری را در خانواده نشان داده‌اند.

پژوهش حاضر دارای محدودیت‌هایی نیز بود. از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان گفت چون در این پژوهش به منظور سنجش میزان آسیب‌ها از پرسشنامه استفاده شد، در نتیجه ممکن است برخی افراد از ارائه پاسخ واقعی خودداری کرده و پاسخ غیرواقعی داده باشند. هم‌چنین این پژوهش به صورت مقطعی انجام شده و به همین دلیل نتیجه‌گیری درباره علیت را دشوار می‌سازد. این پژوهش روی زوجین درگیر خیانت زناشویی شهر تهران انجام شده؛ بنابراین قابلیت تعمیم‌دهی به کل جامعه را ندارد. هم‌چنین روابط مجازی از شایع‌ترین موارد خیانت هستند که در مقاله حاضر به عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته نشده است. همان‌طور که ملاحظه شد، بیشترین آسیب ناشی از خیانت زناشویی مشکلات جسمانی و روان‌شناختی است. این امر نشان می‌دهد که خیانت یک بحران است و به تمامی مداخلات بحران از قبیل مداخلات پزشکی، روان‌درمانی و مشاوره نیاز دارد. در نتیجه پیشنهاد می‌شود برای مداخلات مربوط به خیانت مراکز ویژه‌ای به همین منظور فراهم شود.

بر اساس نتایج پژوهش مشخص شد که خیانت زناشویی آسیب‌های متعدد و شدیدی را در پی خواهد داشت و در مواردی آسیب‌های جبران‌ناپذیری بر جای می‌گذارد. واکنش افراد نسبت به خیانت زناشویی دامنه گسترده‌ای دارد، اما بر اساس نتایج پژوهش حاضر بیشترین میزان آسیب در بعد فردی (جسمی و روانی) و کمترین میزان آسیب در بعد معنوی تجربه شده است. هم‌چنین آسیب‌ها تأثیر متقابلی بر یکدیگر دارند، به گونه‌ای که آسیب در یک بعد می‌تواند منجر به آسیب در سایر ابعاد شود. خیانت زناشویی یکی از عوامل بروز

www.SID.ir

Archive of SID

اختلالات روانی و رفتارهای پرخطر هم‌چون افسردگی، اضطراب، اعتیاد، خودکشی، دگرکشی و طلاق است؛ بنابراین نیازمند توجه علمی، به ویژه در جهت پیشگیری و درمان است.

پی‌نوشت‌ها

1. Aliakbari Dehkordi
2. Shoa Kazemi & Seif
3. Janitius
4. Harris
5. Nourani pour, Besharat & Yousefi
6. Mosko
7. Harmon
8. Jeanfreau
9. Shackelford & Buss
10. Modarresi, Zahedian & Hashemi Mohammad Abad
11. Hertlein,Wetchler & Piercy
12. Fricker
13. Marital infidelity
14. Crisis
15. Soudani, Karimi, Mehrabizade & Neisi
16. Enayat Gholampour, Abdollahzadeh, Amirshahi & Sanagoo
17. Kamaljou, Narimani, Atadokht & Abolghasemi
18. Glasser & Glasser
19. Keykha
20. Treas & Giesen
21. Kamali, Ameri, Khosravi & Ramezani
22. Asayesh, Farahbakhsh, Delavar & Salimi Bajestani
23. Sweeney & Horowitz
24. Amani,Khalegh Panah &Mohamadi
25. Momeni Javid & Shoa Kazemi

منابع

امانی، آ.، خالق پناه، ک.، و محمدی، آ. (۱۳۹۸). تجربه زیسته زنان آسیب‌دیده از روابط فرازناشویی همسر در شهر سنندج. *مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۹(۲)، ۲۷۲-۲۵۵.

آسایش، م. ح.، فرحبخش، ک.، دلاور، ع.، و سلیمی بجستانی، ح. (۱۳۹۶). واکنش‌های روان ـ تنی و آثار جسمانی ناشی از بی‌وفایی در زنان قربانی بی‌وفایی همسر: یک مطالعه کیفی. *مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد*. ۲۵(۸)،۶۵۷-۶۴۱.

سودانی، م.، کریمی، ج.، مهرابی‌زاده هنرمند، م.، و نیسی، ع. (۱۳۹۱). اثربخشی زوج‌درمانی هیجان‌مدار بر کاهش آسیب‌های ناشی از خیانت همسر. *تحقیقات علوم رفتاری*. ۱۰(۴)، ۲۶۸- ۲۵۸.

شعاع‌کاظمی، م.، و سیف، س. (۱۳۸۹). *خانواده‌درمانی از دیدگاه ستیر*. تهران: نشر پازینه.

علی‌اکبری دهکردی، م. (۱۳۸۹). رابطه بین عملکرد جنسی زنان و رضایت زناشویی. *مجله علوم رفتاری*. ۴(۳)، ۲۰۶-۱۹۹.

عنایت غلام‌پور، م.، عبدالله‌زاده، ح.، امیرشاهی، م.، و ثناگو، آ. (۱۳۹۶). ارتباط ویژگی‌های شخصیتی، الگوهای ناسازگار اولیه، خوش‌بینی و بدبینی با توجیه خیانت زناشویی در افراد متأهل. *نشریه روان پرستاری*، ۵(۱)، ۱۴- ۸.

کمال‌جو، ع.، نریمانی، م.، عطادوخت، آ.، و ابوالقاسمی، ع. (۱۳۹۵). پیش‌بینی روابط فرازناشویی بر اساس هوش معنوی، هوش اخلاقی، رضایت زناشویی و استفاده از شبکه‌های مجازی اجتماعی با نقش تعدیل‌کنندگی جنسیت. *مجله مشاوره و روان‌درمانی خانواده*. ۶(۲)، ۶۷- ۳۹.

کمالی، س.، عامری، ف.، خسروی، ز.، و رمضانی، م. آ. (۱۳۹۷). تجربه زیسته زنان از روابط فرازناشویی همسر: یک مطالعه پدیدارشناختی. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۱۴(۵۳)، ۱۱۲-۹۵.

www.SID.ir

Archive of SID

کیخا، ا. (۱۳۹۵). *روان‌شناسی خیانت‌های زناشویی*. مشهد: نشر جاودان خرد.

گلسر، و.، و گلسر، ک. (۱۹۹۵). *ازدواج بدون شکست*. ترجمه: صاحبی، ع. (۱۳۹۶). تهران: نشر سایه سخن.

مدرسی،ف.، زاهدیان، س. ح.، و هاشمی محمدآباد، ن. (۱۳۹۲). میزان سازگاری زناشویی و کیفیت عشق در متقاضیان طلاق دارای سابقه خیانت زناشویی و فاقد تجربه خیانت زناشویی. *ارمغان دانش، مجله علوم پزشکی دانشگاه یاسوج*، ۱۹(۱)، ۷۸-۸۸.

مؤمنی جاوید، م.، و شعاع کاظمی، م. (۱۳۹۵). *دیدگاه‌های نظری خیانت زناشویی و بهبود روابط با تأکید بر راهبردهای عملی مشاوره‌ای*. تهران: نشر آوای نور.

نورانی‌پور، ر. آ.، بشارت، م. ع.، و یوسفی، آ. (۱۳۸۶). بررسی رابطه دانش و نگرش جنسی با رضایت زناشویی. *مجله تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۶(۲۴)، ۳۹-۲۷.

Aliakbari Dehkordi, M.(2010).[Relationship between women sexual function and marital adjastment]. *Journal of research in behavioural sciences*.4(3),199-206 [in Persian].

Amani, A., Khalegh panah, K., & Mohamadi,A. (2020). [Lived experience of betrayed women in marital relationship in sanandaj]. *Family Counseling and Psychotherapy*, 9(2), 255-272 [in Persian].

Asayesh, M. H., Farahbakhsh, K., Delavar, A., & Salimi Bajestani, H.(2017). [Psychosomatic reactions and physiological effects of infidelity among the female victims:A phenomenological study]. *J shahid sadoughi Univ Med Sci*, 25(8),641-657[in Persian].

Enayat Gholampour, M., Abdollahzadeh, H. (2017). [Relationship between Personality Traits, Early Maladaptive Patterns, Optimism and Pessimism with Justification of Infidelity in Married Couples]. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 5(2), 8-14[in Persian].

Fricker, J. (2006). *Predicting infidelity. The role of attachment styles,love styles and the investment model*. A thesis in partial fulfillment of the requirement for the award of PHD.

Glasser, W., & Glasser, C. (1995). T*he control theory guide to a lasting marriage*(A,Sahebi,Trans).Tehran: Saye sokhan publication [in Persian].

Harmon, Kh. D. (2005). *Black men and marriage: The impact of spirituality, religiosity, and marital commitment on satisfaction*. University of Alabama.

Harris, V.W. (2006). *Marital quality, context, and interaction: A comparison of individuals actress various income levels*. Sci Context, 17,48-52

Hertlein, M., Wetchler. L., & Piercy, P. (2005). Infidelity: An overview. *Journal of couple and relationship Therapy*, 4(2), 5-16.

Jeanfreau, M. (2009). *A qualitative study investigating the decision making proceed of women`s participation in marital infidelity*. A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of PHD.

Kamali, S., Ameri, F., Khosravi, Z. & Ramezani, M. A. (2018). [Lived experience of women of their husband's extramarital relationship: A phenomenological study].*Journal of Family research*. 14(1), 95-112[in Persian].

Kamalju, A., Narimani, M.,Atadokht, A., & Abolghasemi, A.(2017). [The prediction of affairs based on spiritual intelligence, moral intelligence, marital satisfaction, and use of virtual social networks with moderating role of gender]. *Journal of family counseling & Psychotherapy*. 2(22), 36-67[in Persian].

Keykha. A. (2017). [*The Psychology of Marital Infidelity*]. Mashahd.Javdan kherad Publication [in Persian].

www.SID.ir

Archive of SID

Modarresi, F., Zahedian, H., Hashemi Mohammad Abad, S. (2014). [The Rate of Marital Fidelity and Quality of Love in Divorce Applicants with and Without Marital Infidelity Precedent]. *Armaghane danesh*. 19 (1), 78-88[in Persian].

Momeni javid, M., & Shoakazemi, M. (2017). [*Theoretical Perspectives on Marital Infidelity and Improving Relationships with Emphasis on Practical Counseling Strategies*].Tehran: Avaye noor publication[in Persian].

Mosko, J. (2009). Commitment and attachment dimensions. *In partial fulfillment of the requirements for the degree of philosophy:* Purdue university.

Nouranipour, R. A., Besharat, M. A., & Yousefi, E. (2008). [An investigation of the correlation between sexual knowledge and attitude with marital satisfaction]. *Journal of counseling research and development*. 6(24), 27-39[in Persian].

Shackelford, K., & Buss, M.(1997). Cues to infidelity. *Personality and social psychology*, 23(10), 1034-1045.

Shoakazemi, M., & Seif, S.(2010).[*Family therapy from Satir's perspective*].Tehran: Pazineh Publication [in Persian].

Soudani, M., Karimi, J., Mehrabizadeh, M., & Neisi, A. (2012). [Effectiveness of emotion oriented couple therapy on reducing the damage caused by marital infidelity]. *Journal of research in behavioural sciences*, 10(4), 258-286 [in Persian].

Sweeney, M., Horowitz, A. (2008). Infidelity, initiation and the emotional climate of divorce: Are there implications for mental health. *Health And Social Behaviour*, 42(3), 295-309.

Treas, J., Giesen, D. (2000). Sexual infidelity among married and cohabiting Americans. *Journal of marriage and the family*, 62(1), 48-60.

www.SID.ir